

Høringsuttalelse til «Konseptutredning for skolestruktur i Namsos-skolen»

Vi er en familie med to barn i barnehagen på Statland i Namsos kommune.

Nok en gang foreslås det nedlegging av skolen på Statland – denne gangen 5.-10. trinn som foreslått i "scenario C". Nesten årlig er det en kamp for innbyggerne på Statland å kjempe om den svært viktige grendaskolen og storkommunen Namsos sine eneste kommunale arbeidsplasser i dette området (skole og barnehage). Tross tidligere beslutninger om å opprettholde drifta av Statland skole kommer forslaget denne gang fra kommunedirektøren.

Vi som foreldre kan ikke forsvare å utsette ungene våre for en hverdag med så mye reise og dertil totalbelastning for dem. Vi savner at den viktige familietida ikke er nevnt i utkastet. Vi har selv barn i barnehagen på Statland, og ser viktigheten med en lokalt forankret barnehage og skole i tett samspill. Skolen representerer livet og framtida for bygda. Uten den, ville vi ikke valgt å bosette oss her, i likhet med flere unge voksne som har etablert seg i bygda de siste åra.

Scenario C – lang reisevei og belastning for elever og familien

Det er åpenbart at den lange reiseveien til Namdalseid i scenario C har stor innvirkning på elevene og familien rundt. Det er anslått reisetid på 1,5t hver veg – 3 timer totalt hver dag. I forslaget sies det at barn ned i 9-årsalderen skal måtte tåle denne reisebelastningen. Vi er kritisk til formuleringen som er brukt i rapporten omkring reisevei. Ved å påstå at «reiseveien vil øke for *flere* elever», «Lengre reisevei kan være krevende for *enkelte* elever» og «for *noen* elever vil det være helt i grensen av hva en kan tenke er forsvarlig», s. 69, undersørges ulempen i favør flytting av trinnene. Disse ulemper vil gjelde *alle elever fra Statland skole*. Samme eksempel finnes under samlet vurdering – mulige negative konsekvenser – at det er «betydelig lenger reisevei for *noen* elever», når dette gjelder *alle* elever fra Statland skolekrets.

Vi savner at den viktige familietida fullstendig blir ignorert i rapporten. Det at elevene skal kunne komme seg heim, spise middag og snakke med familien, mener vi er svært viktig i hverdagen. Videre skal det bedrives fritidsaktiviteter og andre gjøremål. Med forslaget om flytting til Namdalseid vil dette bli utfordret. Det skrives at «strukturen innebærer mer tid brukt på transport, bør dette balanseres gjennom et styrket og mer tilgjengelig tilbud i forlengelsen av skoledagen». Da spør vi: Hvor lang skal arbeidsdagen til eleven egentlig være? Ved en arbeidsdag som starter tidlig om morgenen, er vi kritisk til at ungene videre skal ha overskudd til å gå videre på leksehjelp og evt andre fritidstilbud – uten å ha fått middag og tid hjemme til å hente seg inn.

Under konsept 5 ilegges det at kommunen både kan få til mer fritidstilbud og sette opp skyss til dette. Men den totale reisebelastning mener vi blir altfor stor – ikke bare skoleskyss til Namdalseid, men i så fall attpåtil ny reise dit på kveldstid for fritidsaktiviteter. Vi lurer også på om hvordan kommunen skal finansiere dette, mtp på at det som legges fram av tall skal være innsparinger på bruk i skolen, og all denne innsparing skal brukes på annen budsjettpost, eller alternativt brukes på betaling av en ny storskole i Namsos sentrum. Det er for oss vanskelig å tro på at kommunen skal ha ressurser til å sette opp et velfungerende busstilbud rettet mot fritidsaktiviteter etter skoletid, tatt hele den økonomiske situasjonen i betraktning.

For oss som foreldre er det heller ikke ønskelig at barna skal måtte oppholde seg borte fra heimen sin i flere timer for å kunne delta på 1,5 times fritidsaktivitet senere på kvelden.

Rapportens konklusjon for scenario C, sier at barnets beste i stor grad avhenger av hvordan transport, skolehverdag og overgang organiseres. Dette mener vi er mangelfullt, da barnets beste på ingen måte blir godt nok ivaretatt ved at det organiseres en god overgang. Vi savner et helhetlig blikk på barnets hverdag, hver dag, også etter endt overgangsperiode. Slike pynteformuleringer virker til å mene at reisetid, belastning og generell tidsbruk rundt dette glemmes etter en overgangsperiode – eller ikke vil gjøre seg gjeldene.

Miljø og fagmiljø

I Skolebruksplan 2021-2036 er det i kapittel 4 skrevet om seks fokusområder. Område 6 er nærmiljø-, bygdefaktorer og folkehelse. Vi ser ikke at disse i hele tatt er hensyntatt i vurderingen rundt konsept C i konseptutredningen. Vi vil trekke fram skolens egenverdi i kraft av å bygge nærmiljø, knytte fellesskapsbånd i befolkninga rundt, og den åpenbare positive helsegevinsten en nærskole og trygt miljø gir både barn og voksne. Vi ønsker at barna skal gå på en trygg skole med god oversikt, gjennomsluttelig miljø, flest mulig voksne per elev, og en kort linje mellom skolen og heimen. Dette kan Statland skole allerede tilby.

Fagmiljø i form av profesjonelle læringsfellesskap står som et punkt i konklusjonen s. 34 i konseptutredningen. Vi stiller spørsmålsteget til hvorfor dette skal vektas så tungt for lærere på ungdomstrinn og mellomtrinn, men ikke småtrinn, i dette tilfellet. Fagmiljøet for de gjenværende lærere og elever på Statland skole vil i vesentlig stor grad bli svekket, dersom forslaget om flytting av mellomtrinn og/eller ungdomstrinn blir vedtatt.

Den faglige bredden som vektlegges for ungene etter alder, kan i forslaget ikke støttes av oss da reisetiden vil være en for stor belastning på den ene siden for å veie opp for den andre. Vi må huske på at det foreslår at barn nede i 9-årsalderen skal sendes til Namdalseid. Det ser ut til at figuren s. 31 «Alderssensitiv skolestruktur - kryssende behov» skal følges slavisk på Statland, uavhengig av hvilken avstand som defineres som «nærhet til bosted». Kan det tenkes at hvis den faglige bredden defineres som for smal for elevene på Statland, at lærerressurs kan sendes andre vegen i stedet – noen timer i undervisningsåret – i stedet for at alle elevene på reise hver dag? Slik kan voksne i stedet ta brøkdelen av reisebelastningen fra barna. Vi tenker at en slik tankegang treffer bedre for "barnas beste".

Elevkull – et skjevt bilde på framtida

Ser en på elevkull nå-situasjon fra rapporten s. 11, kan en få en oppfatning om at elevtallet kun går nedover med åra. Men bruker man tallene fra barnehagen som har samme skolekrets, samt vår lokalkunnskap, ser man at det er flere kull med flere barn som vil komme etterhvert. I år ligger det faktisk an til å bli født flere barn enn noe tilsvarende år sett på elevtallet 1.-10. klasse, 5 på Statland og 1 på Utvorda. Med dette vil vi rette fokuset framover – vi må faktisk tåle en nedgang i elevtallet en periode før vi ser en oppsving. Bare se på rapportens eget faktagrunnlag på elevtall s. 10 – prognosen viser at nedganger stagnerer, og at det faktisk øker med elever i året 2035-36. For å styrke denne prognosen, er det svært viktig at vi ikke ødelegger for fremtidig vekst i bygdene med å legge de ned. For hva betyr egentlig en skolenedleggelse for lokalsamfunnet? Kommer det unge voksne eller barnefamilier flyttende til ei død bygd med kun eldre og feriehus? For øvrig peker rapporten fra 2021 på at

elevnedgangen i alle hovedsak ligger på sentrumsskolene – ikke bygdeskolene som foreslås bygget ned.

En beslutning for framtida til Namdalen

Vi mener at beslutningen om endringer i skolestruktur er en avgjørelse for hvor vi ønsker at Namsos kommune eller Namdalen for den saks skyld skal være i framtida. Vi og flere unge voksne til har bosatt seg i nedslagsfeltet til Statland skolekrets nettopp med et positivt syn på framtida og ei levende bygd der barna får en trygg skole og skoleveg, og der vi ser ei positiv utvikling av grenda.

Beslutninga om ny skolestruktur gir direkte konsekvenser i hvem som bosetter seg i distriktet, hvem som velger å flytte til en annen kommune, eller gir dårligere folkehelse til de gjenværende. Vi ser ikke at dette er hensyntatt i høringsnotatet, men ber politikerne ha dette med seg og ta ansvar i sine avgjørelser. Slik vi forstår det var tanken med sammenslåinga til Namsos "storkommune" at bygdene skulle bestå – skolene skal bevares for et levende bygdemiljø. Brått virker dette å ikke lenger tillegges vekt.

Et ønske for framtiden

På Statland har vi hatt en kamp i mange(!) år mot nedleggelse av ungdomstrinnet. Hvilken reklame er dette for bygda? Kan dette ha noe å si for elevnedgangen rapporten viser til? Vi tenker: Ja. Vi kan naturligvis aldri legge en garanti for om en «fredning» av skoletilbudet fører til økt tilflytting, men hvorfor ikke gi det en sjanse? Dersom kommunen faktisk ønsker å bidra til økt bolyst og tilflytting er det nettopp skole som **må** stå i sentrum. Bare dette gjentagende forslaget alene er med på å utelukke Statland som et alternativ for bosetting av folk i etableringsfasen, som kanskje kunne landet her. Dette er folk som uansett ikke søker til sentrumsnære strøk som et alternativ.

Så vårt ønske er (også denne gangen): Gi samfunnet vårt tid! Vi ser med stor tro på ei fortsatt god utvikling på Statland og omegn, med enda mer tilbakeflytting og tilflytting. Vi kommer til å gjøre vår jobb med å bidra til et levende lokalsamfunn og verdiskaping sammen med våre sambygdinger.

Håkon Haga Kaldahl og Nina Bendiksen, Nord-Statland.